

beskattningsåret

Moralismen växte sig frodig på Aftonbladets (s) nyhetssidor för en tid sedan, när tidningen i välgödda rubriker tog upp det förhållandet att Lundadocenten och TV-kändisen Jan-Öjvind Swahn under innevarande år får 3 200 kr i statligt bostadsbidrag.

Fakta i målet förefaller vara att hr Swahn år 1969 antingen tog sig ett sk sabbatsår eller också helt enkelt var utan jobb – uppgifterna härom varierar och är fö betydelselösa. Han hade därför ingen inkomst. Följande år, 1970, hade hr Swahn däremot goda inkomster, omkring 150 000 kr, och även i år kammar han tydligen in rätt mycket pengar. Underlag för spekulationer i avundsjuka är följaktligen för handen.

Nu är det dessutom så att 1971 års bostadsbidrag grundas på 1969 års inkomst, varför hr Swahn i år är i sin fulla rätt att få bostadstillägg.

Eftersom hr Swahn är oförskämnd nog att vilja utnyttja sina medborgerliga rättigheter vill Aftonbladet, en socialdemokratisk riksdagsman från Lund samt fastighetschefen i samma stad att dessa skall ändras. Den sistnämnde agerade – kanske å yrkets vägnar? – stortyckare med följande fras: »Det är en lucka i lagen som gjort det här horribla förhållandet möjligt.»

Men det existerar ingen lucka i denna lag. Huvudprincipen i lagen är en enda stor lucka. Hr Swahns bostadsbidrag är en logisk, ehuru oväntad konsekvens av ett ytligt och orättfärdigt resonemang, på vilket skattelagstiftningen grundas.

Orsaken till att hr Swahn nu får sitt bostadstillägg är regeln om beskattningsårets slutenhet. När myndigheterna skall bedöma en persons levnadsnivå och skatteförmåga utgår de från vad vederbörande tjänar, inte under en timme, en dag, tio dagar, hundra dagar, tusen dagar, utan vad han tjänar under 365 – vart fjärde år 366 – dagar. Den taxerade inkomsten under denna tid är enligt myndigheterna det bästa måttet på en persons standard.

Detta betyder att starkt skiftande årsinkomster blir ofördelaktigare att ha än mera jämnt fördelade, bl a på grund av den progressiva skatten. Möjligheter till utjämning mellan olika, kraftigt varierande inkomstår ges endast undantagsvis.

Det är inte vad fastighetschefen i Lund kallade för »en lucka i lagen» som bör åtgärdas. Det är utgångspunkten för lagen, beskattningsåret självt. Att enbart justera bestämmelserna så att det ovan relaterade fallet omöjliggörs är att angripa ett symptom men inte själva sjukdomen.

SACO publicerade häromåret skriften »Skenbar och verklig inkomst», där dessa

frågor togs upp. Boken var så bra att Arne Geijer utdömde den i massmedia. Den var t o m så bra att han inte ville möta någon i en offentlig debatt om den. Den var så inopportun att den attackerades från en mängd håll. Det var ingen ände på de tillvitelser och invektiv som fyllde spalterna i vissa tidningar, bl a Aftonbladet.

Nu säger denna sent uppvaknade syndare i princip samma sak som SACO. Det är fel, måste tidningen rimligtvis mena, att låta endast ett års inkomst utgöra grunden för en bedömning av en persons levnadsstandard och därmed bl a för frågan om han skall få olika sorters offentliga bidrag. Man måste ta hänsyn till inkomsterna under flera år.

Just det! Bryt upp inkomstårets slutenhet! Och gör det konsekvent! Det är en av de viktigaste förutsättningarna för att vi skall få en mera meningsfylld standarddebatt här i landet. Nu tycks t o m Aftonbladet, åtminstone på nyhetsplats, vara inne på den linjen.

Matti Häggström